

”JEG VAR BANGE FOR, AT DE VILLE

Da et uskyldigt billede fra en arbejdsdag på hospitalet gik viralt på Facebook, gik en gruppe coronaskeptikere til angreb på ”Anne”. De delte billeder af hendes hus, opsporede hende på arbejdet og sendte hende had-beskeder. I dag sidder oplevelsen stadig i hende.

Tekst **FREJA WEDENBORG**

En fredag eftermiddag tæt på jul 2020 er Anne på vej fra sit arbejde som sygeplejerske på et hospital på Sjælland. En af kollegerne på hendes afdeling er netop blevet ”prikket” til at skulle overføres til et coronaafsnit, og Anne og hendes kolleger har taget et billede, som de vil sende til kollegaen som en hilsen.

”Det er et billede, hvor vi står med nogle julehjerter i hånden, som vi har taget efter arbejdstid. Da jeg er på vej hjem, tænker jeg, at jeg vil lægge det op på min egen Facebook-væg og skrive noget om, hvordan situationen er på afdelingen,” fortæller Anne.

En af hendes Facebook-venner opfordrer hende til at gøre billedet delbart, og så går det stærkt. På bare ét døgn bliver det delt over 22.000 gange, og dagen efter ringer TV2 Lorry for at lave en historie om det.

”Det er helt vildt. Jeg har aldrig nogensinde prøvet sådan noget før. Men det vælter ind med opbakning og søde kommentarer, så det er jo bare positivt til at starte med,” siger Anne.

Hus og arbejdssted lagt op

Sådan bliver det dog ikke ved. Efterhånden som hendes opslag går viralt, begynder negative kommentarer også at poppe op i kommentarsporet. Og to dage efter går det helt galt.

Den kendte coronaskeptiker Flemming Blicher, der bl.a. har været med til at arrangere demonstrationer mod nedlukningen, skriver ud til sine godt 5.000 følgere på Facebook.

”Lige pludselig bliver jeg tagget i et opslag, hvor han skriver mit fulde navn og opfordrer sine følgere til at hjælpe med at opspore mig, fordi jeg ”spredde coronapropaganda”. Og så er der en masse af hans følgere, som begynder at skrive, at ”hende skal vi have fat i!”” fortæller Anne.

Kommentarerne tager til, både i indbakken på Messenger og i kommentarsporet under hendes eget og Flemming Blichers opslag.

”Der bliver også lagt et billede op af mit hus, som de har taget fra min mands Facebook-profil sammen med en beskrivelse af, hvor i landet jeg bor. Der er også én, der skriver, at de har

fundet ud af, hvor jeg arbejder. Der bliver jeg rigtig bange, for jeg kan mærke, at de ville have fat i mig,” siger Anne.

Politiet: Få hemmelig adresse

Anne ringer til politiet for at anmelde sagen, og de opfordrer hende og familien til at lukke deres Facebook-profiler af, så det kun er deres venner på Facebook, der kan se dem. De opfordrer også Anne, hendes mand og børn og hendes mor, som har samme efternavn, til at få hemmelig adresse og telefonnummer.

”Det er virkelig ubehageligt at føle, at det på den måde går ud over min familie. Et er, hvad ham Flemming Blicher vil, men jeg vidste jo ikke, hvad alle hans følgere kunne finde på,” siger Anne.

Politiet lover at holde øje med Flemming Blicher og at køre forbi Annes hus, når de er i området. Der er kun to dage til jul, og indenfor forsøger Anne og hendes familie at komme i julestemning trods den anspændte situation.

”Men det påvirker mig rigtig me-

Hej [redacted],
Hvorfor spreder dig og dine kollegaer propaganda? I skriver at i er så presset på hospitalerne, grundet covid-19 og der altid er en kollega som græder. Men når jeg kigger på regionh.dk så er der blot 348 indlagte med covid-19, fordel over 9 hospitaler.

Flemming Blicher

1 d. · 🌐

Jeg er helt enig med [redacted]. Vi skal have fat i de læger og sygeplejersker der bliver ved med at holde hånden over regering og narrativ. De SKAL stilles til ansvar! Hellere nu, end bagefter.

Hjælp med at opspore [redacted] og stille hende til ansvar for at medvirke til denne frytpropagande, og bede hende om beviser.

Opdatering 21/12 kl 22:50:

Jeg er på ingen måde ude på at true [redacted] med ovenstående kommentar. Hun skal lige som alle andre i sundhedssektoren, i journaliststanden og blandt politikerne (bl.a. Brostrøm, Mølbak, Okkels) stilles til ansvar via Notices of Liability og Ansvarsforkyndelser. Det er papirarbejde og ikke noget med at true. Vi er alle ansvarlige for vores handlinger, og da især nu hvor vores land er ved at vende vrangen udaf.

Opdatering 22/12 kl 10:50:

Jeg er blevet ringet op af Simon Boris fra BT, som åbenbart vil skrive om denne historie. Jeg forklarede at det var papirarbejdet (NoL og Noa) jeg hentydede til og han spurgte så om ikke jeg kunne have ændret i ordlyden ”opspore” i stedet for ”bare” at lave en opdatering. Det synes jeg ville vise at jeg prøver at skjule noget, men Simon mente at jeg så ikke tog det seriøst at sygeplejerske [redacted] kunne føle sig truet, hvis ikke jeg ændrede ordet ”opspore”. DERFOR, istedet for at ændre i den oprindelige tekst (så alle til stadighed kan se hvad jeg oprindeligt skrev) så vil jeg understrege at jeg på ingen måde opfordrer til at denne sygeplejerske skal føle sig truet som individ. Og jeg beklager hvis hun har følt sig truet. Jeg vil i stedet at hun skal føle sig ansvarlig for sine handlinger, og derfor vil der være en Ansvarspådragelse på vej til hende, når jeg har hendes detaljer, så jeg kan sende den til hende. Og hvis jeg kunne gøre opslaget om, så vil jeg i stedet have skrevet ”hjælp med at finde en adresse på [redacted]. så jeg kan sende en Ansvarspådragelse” i stedet for ”Hjælp med at opspore...”. Håber det giver alle tryghed for den fortsatte proces.

OPSØGE MIG OM NATTEN”

get. Jeg er bange, når det ringer på døren, bange, når vi skal sove om aftenen for at de vil opsøge os, og bange, hver gang jeg hører et pling fra min Messenger på telefonen,” siger hun.

Kort tid efter opslaget bliver Flemming Blicher anholdt. Han bliver dog løsladt igen, og sagen er i skrivende stund på vej i retten.

Et stykke tid efter anholdelsen stilner kommentarerne på Facebook af. I dag arbejder Anne med at lægge oplevelsen bag sig.

”Jeg er ikke bange på samme måde mere, og det er også blevet hverdag at gå på arbejde igen. Når det ringer på døren, kan det godt gippe i mig endnu, men jeg har ikke samme reaktion, når der tikker en besked ind på telefonen,” siger hun.

Slut med at kommentere

Hun er meget glad for den store opbakning, hun har mødt undervejs fra ledelse, kolleger og Dansk Sygeplejeråd, som tilbød hjælp med at anmelde chikanen til politiet.

Forløbet har dog ændret Annes måde at være på sociale medier på grundlæggende:

”Jeg har stadig min Facebook-profil helt lukket, så det kun er dem, jeg er venner med, der kan se den. Og så kommenterer jeg næsten aldrig på noget. Der kommer til at gå meget lang tid, før jeg har lyst til at skrive om mine arbejdsforhold igen, og jeg slettede jo også mit oprindelige opslag. Det gør mig egentlig lidt ked af det, for jeg står inde for hvert et ord, jeg skrev. Men det er ikke det værd, hvis det går ud over min families tryghed.” ☹

Anne er et opdigtet navn, som vi har kaldt sygeplejersken for at beskytte hendes identitet. Redaktionen kender hendes rigtige identitet.

Digitale angreb kan få alvorlige konsekvenser i form af stress, angst og manglende lyst til at ytre sig. Støtte fra arbejdsplads og fagforening kan gøre en stor forskel.

Tekst **FREJA WEDENBORG**

En sygeplejerske blev lagt for had i coronaskeptiske grupper, så hun måtte have politibeskyttelse af sit hjem. En anden blev udpeget i en klage til arbejdspladsen. Og en tredje må tage en pause fra Twitter, når hendes faglighed bliver for hårdt angrebet.

Digital chikane er et alvorligt problem, og flere sygeplejersker fortæller i denne udgave af *Sygeplejersken*, at de oplever, at chikanen er eskaleret under coronakrisen.

Det kan have store konsekvenser at blive udsat for online had og chikane, fortæller Maia Kahlke Lorentzen, researcher i ekspertnetværket Cybernauterne.

”Det kan give stress, angstanfald, søvnløshed og tab af selvværd, og man kan risikere at skulle sygemeldes. Det kan også betyde, at man mister lysten til at udtale sig offentligt igen,” siger hun.

Maia Kahlke Lorentzen har skrevet bogen ’Kan Trolde Tømmes’ om såkaldt trolling-adfærd på nettet og uddriver i selvforsvar mod digital chikane. Hun har også bemærket en skærpet tone i debatten under corona.

”Vi er i en krisesituation, hvor er der mange følelser på spil, og det får måske nogen, som ikke normalt ville ’trolle’ til at gøre det. Samtidig kan vi se et overlap mellem coronaskeptikere og vaccinemodstandere, som er et miljø, der allerede er kendt for den adfærd,” fortæller hun.

Maia Kahlke Lorentzen peger på, at de konspiratoriske og vaccinekritiske miljøer, som er særligt kendt for en hård tone på nettet, har et helt andet verdensbillede end de fleste danskere.

”Mange af de her mennesker er overbevist om, at de gør det rigtige. De mener, at corona ikke er så slem, og

10 GODE RÅD

FØR DU OPLEVER DIGITAL CHIKANE

1 Gå dine privatlivsindstillinger på sociale medier igennem. På Facebook kan du f.eks. tilpasse, om dine opslag, kontaktoplysninger, familiemedlemmer og vennelister skal være synlige for alle eller kun dine venner.

2 Gå dine venner på sociale medier igennem, så du er sikker på, at det er nogen, du kender.

NÅR DU OPLEVER DIGITAL CHIKANE

3 Tag screenshots af alle ubehagelige kommentarer og beskeder.

4 Anmeld ubehagelige og grænseoverskridende kommentarer og beskeder til platformen, og slet dem herefter. Blokér særligt insisterende trolde, så de ikke kan kommentere på dine opslag mere.

5 Overvej at gøre din profil privat, så kun dine venner kan se opslag og oplysninger.

6 Overvej at få navne- og adressebeskyttelse via borger.dk. Det kan også være relevant for samboende og familiemedlemmer, hvis I deler et usædvanligt efternavn.

7 Overvej at slukke telefon og computer og lægge dem helt fra dig for at få en pause, eller få venner eller familie til at hjælpe med at tjekke dine sociale medier for en tid.

8 Kontakt din arbejdsplads. Du har ret til hjælp og støtte til at håndtere situationen. Hvis du ikke oplever at få den støtte, du har krav på, bør du gå til din tillidsrepræsentant eller fagforening.

9 Anmeld trusler og chikane til politiet på telefon 114 eller via politi.dk/anmeld. Klik f.eks. på chikane og stalking – det er ikke så vigtigt, hvilket felt, du registrerer din anmeldelse under, politiet kontakter dig uanset, når de har modtaget anmeldelsen.

10 Træk vejret. Digital chikane er enormt ubehageligt, men det bliver meget sjældent fysisk, og det går over. Så længe du får hjælp og støtte, skal du nok komme igennem det.

at det handler om at få kontrol med os og underminere vores frihedsrettigheder. Når de så ser frontberetninger fra sygeplejersker, der clasher med deres virkelighedsopfattelse, går de efter sygeplejerskerne,” forklarer hun.

Søg hjælp

Maia Kahlke Lorentzen understreger, at det vigtigste man kan gøre, når man bliver ramt af et troldeangreb, er at bede om hjælp.

”Det kan føles ekstremt ensomt at sidde med en masse had fra alle mulige mennesker, der ikke kender én, så det er rigtig vigtigt at dele det med nogen og få hjælp. Det kan være venner, familie, arbejdspladsen, fagforeningen eller politiet alt efter situationen,” siger hun.

Det er Miriam Michaelsen helt enig i. Hun er advokat hos Njord Law Firm med speciale i digitale krænkelser og formand for foreningen Digitalt Ansvar.

”Det kan være en svært at definere en grænse for, hvor meget man skal finde sig i. Men hvis man kan mærke, at det man oplever, går ind og rammer én, skal man sige fra og bede om hjælp. Det har man ret til. Vi skal væk fra holdningen om, at man skal kunne klare mosten alene,” siger hun.

Miriam Michaelsen påpeger, at hvis man bliver udsat for trusler og chikane online, har man ret til at få hjælp:

”Hvis der er tale om overtrædelser af straffeloven som f.eks. trusler, ulovlig deling af billeder og meddelelser om andre, skal man anmelde det til politiet. Så har man ret til at få hjælp og beskyttelse og til, at de efterforsker sagen.”

Arbejdsgiver har pligt til at hjælpe

Miriam Michaelsen forklarer, at selvom den digitale chikane sker i ens fritid, så har arbejdsgiveren pligt til at hjælpe.

”Arbejdsmiljøloven fastslår klart, at arbejdsgiveren har et ansvar, også ift. arbejdsrelateret vold og chikane, som finder sted uden for arbejdstiden. Hvis du bliver angrebet pga. dit arbejde, fordi du f.eks. bruger din ytringsfrihed til at fortælle om dit arbejdsmiljø på sociale medier, så har arbejdsgiveren et ansvar for at hjælpe,” siger advokaten.

Hvis man kan mærke, at det man oplever, går ind og rammer én, skal man sige fra og bede om hjælp.

MIRIAM MICHAELSEN, ADVOKAT

Du kan tage rigtig meget skrald, hvis du har følelsen af, at det, du bliver udsat for, ikke er acceptabelt, og at der er nogen, der hjælper dig igennem det.

MIRIAM MICHAELSEN, ADVOKAT

Arbejdsgiverens ansvar handler især om at hjælpe og vejlede medarbejderen om, hvordan situationen kan håndteres. I nogle sager kan det også handle om hjælp til at anmelde chikane til politiet og sikre mulighed for psykologhjælp eller sygemelding.

Også fagforeningen kan spille en vigtig rolle, påpeger hun.

”Når man oplever det her, har man brug for, at der er nogle andre, der træder ind som et skjold. Hvis dem, der truer, pludselig forstår, at de ikke bare står over for en enkelt sygeplejerske, men over for en ledelse eller et forbund, som ikke vil acceptere deres adfærd, så holder de meget ofte op med at chikanere. Samtidig betyder det, at det enkelte individ ikke føler sig alene,” siger Miriam Michaelsen.

Det er helt afgørende for at komme godt igennem chikane, uddyber hun:

”Du kan tage rigtig meget skrald, hvis du har følelsen af, at det, du bliver udsat for, ikke er acceptabelt, og at der er nogen, der hjælper dig igennem det.”

Fagforeningen skal støtte

Også Maia Kahlke Lorentzen peger på, at fagforeninger har en vigtig rolle at spille, når medlemmerne skal beskyttes mod digital chikane.

”Man skal vide, hvor man henvender sig, når chikane sker. Nogle fagforeninger har også hjulpet medlemmerne med at organisere selvhjælpsgrupper på Facebook, hvor man kan få støtte og opbakning fra andre, der har oplevet det samme. Andre tilbyder hjælp til digital sikkerhed,” siger hun.

Hos Dansk Sygeplejeråd er næstformand Anni Pilgaard enig i, at medlemmerne ikke skal stå alene over for internettets trolde.

”Hvis man så ikke oplever, at man får den støtte, man har krav på hos arbejdsgiveren, må man gå til sin tillidsrepræsentant eller kreds i Dansk Sygeplejeråd og få hjælp til at slå i bordet. Chikane skal under ingen omstændigheder accepteres,” siger hun.

Dansk Sygeplejeråd hjalp i december et medlem med at politianmelde en meget grov sag om netop digital chikane.

Anni Pilgaard er åben over for idéen om mere hjælp til medlemmer, der bliver udsat for digital chikane.

”På sigt tror jeg, det vil være relevant med en art beredskab. Det er selvfølgelig også et spørgsmål om ressourcer, men det kan også være noget, man kan gøre i fællesskab med de andre faglige organisationer, for jeg tror det er noget, vi alle sammen møder. Men det er bestemt et ansvar, vi må tage på os i fagbevægelsen,” siger hun.

Man skal turde ytre sig

Med de store konsekvenser af digital chikane er det måske nærliggende at tænke, at man jo bare kan lade være med at deltage i debatten på sociale medier. Men det vil være ærgerligt, mener Maia Kahlke Lorentzen.

”Så vil vi gå glip af nogle vigtige vidnesbyrd fra frontlinjen af sundhedsarbejde i den krisituation, som vi står i. Det er ikke godt for nogen,” siger hun.

Hvis du bliver angrebet pga. dit arbejde, fordi du f.eks. bruger din ytringsfrihed til at fortælle om dit arbejdsmiljø på sociale medier, så har arbejdsgiveren et ansvar for at hjælpe.

MIRIAM MICHAELSEN, ADVOKAT

Advokat Miriam Michaelsen bakker op:

”Vi er jo nødt til at beskytte ytringsfriheden. Det skal være sådan, at man kan deltage i den offentlige debat uden at frygte at blive angrebet.” ●

TJEK PRIVATLIVSINDSTILLINGERNE OG DOKUMENTÉR

Man kan selv gøre en del for at beskytte sig mod troldene ifølge forfatter til bogen 'Kan Trold Tæmmes', Maia Kahlke Lorentzen. Meget af det begynder allerede, inden der opstår et problem.

”Man kan f.eks. gå sine konti på sociale medier og privatlivsindstillinger igennem og tjekke, hvor meget der er offentligt tilgængeligt,” siger hun.

Når man så bliver udsat for et egentligt angreb, er det vigtigt at dokumentere og anmelde.

”Man skal tage screenshots af de ubehagelige og truende beskeder, så man har dem, hvis man f.eks. skal anmelde det til politiet. Derefter bør man anmelde dem til selve platformen for chikane,” siger Maia Kahlke Lorentzen.

Hun anbefaler ikke, at man går ind i en diskussion, hvis der er tale om et decideret troldangreb.

”Det kræver i hvert fald virkelig meget stamina at gøre. Man kan i stedet overveje at lave en samlet udtalelse, hvor man afviser nogle af tingene, og så ellers lægge det fra sig. Ellers kan det blive en endeløs mølle,” siger hun.

Udover politiet og fagforeningen kan der også være god støtte at hente hos venner og familie, siger Maia Kahlke Lorentzen:

”Det kan være, at nogle gode venner kan hjælpe med at tjekke ens sociale medier og med at anmelde tingene, så man får det lidt på afstand. Det kan også være en idé at lukke midlertidigt ned for sine sociale profiler ved at gøre dem private, så det man skriver ikke er offentligt.” ●

INTERNETTETS TROLDE

Trolde på nettet, eller trolls, kommer egentlig af det engelske ord trolling, en fiskeriteknik, hvor liner med madding trækkes gennem vandet for at lokke fisk til. Det dækker over alt fra, når enkelt-individer poster grove kommentarer i håb om at fremprovokere en reaktion på sociale medier, til koordinerede digitale hadkampagner mod grupper eller personer i den offentlige debat.

”KAN SÅDAN EN SMATSO SOM METTE VÆRE SYGEPLEJERSKE VED JER?”

Da Mette Vestergaard Jørgensen kommenterer på en avisartikel på Facebook, forestiller hun sig ikke, at det vil ende med en ubehagelig samtale med hendes oversygeplejerske.

Tekst **FREJA WEDENBORG**

Mette Vestergaard Jørgensen, sygeplejerske på Odense Universitetshospital, deltog kort før nytår i en debat i et kommentarspor på Facebook under en artikel fra JydskeVestkysten. Her bliver hun med egne ord fanget ind af en ”trod”.

”Han skriver noget med, at vi ikke passer ordentligt på patienterne og ikke går med maske, og så svarer jeg, at det ikke er rigtigt. Så tænker jeg ikke mere over det, indtil det begynder at bippe ind, fordi han skriver til mig i kommentarsporet,” fortæller Mette Vestergaard Jørgensen.

Personen i Facebook-tråden, som hun ikke kender i forvejen, bliver ved at stille spørgsmål og tage Mette Vestergaard Jørgensen.

”Jeg svarer, og på den måde kan man måske godt sige, at vi hidser hinanden lidt op. Men han bliver mere og mere ubehagelig og slutter med at skrive, at han vil klage til min ledelse,” siger hun.

Mundkurv på

Nogle dage senere får Mette Vestergaard Jørgensen besøg på sin afdeling af oversygeplejersken. Hun viser en mail, der er blevet sendt til hospitalet om hende. ”Kan sådan en smatso som Mette Vestergaard Jørgensen være sygeplejerske ved jer?” står der bl.a.

”Og så siger hun faktisk til mig, at jeg bør tie stille på Facebook, fordi det vil gøre det hele meget lettere for både mig og hende,” fortæller Mette Vestergaard Jørgensen.

Beskeden overrasker Mette Vestergaard Jørgensen.

”Hun er jo faktisk ved at give mig mundkurv på, selvom jeg ikke havde sagt noget, der handlede om hospitalet eller min afde-

ling, og er i min fulde ret til at deltage i debatten. Det bliver jeg ret rystet over,” fortæller hun.

Mette Vestergaard Jørgensen ville i stedet ønske, at hun havde mødt opbakning fra arbejdspladsen.

”Der er simpelthen brug for noget mere forståelse i ledelserne for, hvordan debatten er i dag. For hvis ikke der bliver sagt fra, når vi bliver truet, så får det jo lov at eskalere,” siger hun.

Fra: [redacted]
Sendt: 30. december 2020 15:36
Til: Kontakt OUH <ouh.kontakt@rsyd.dk>
Emne: ??

Jeg er i en debat med en af jeres uduelige medarbejdere en sygeplejerske Mette Vestergaard Jørgensen ang ham den kræftsyge der blev smittet med Corona af sygeplejersker eller læger ved jer , hvor i nægtet at tag mundbind eller handsker på
Hun skriver direkte og hvad så han kunne bare ha nægtet at tag imod behandling fra lægerne og sygeplejerskerne
Hvordan fanden kan så en smatso som Mette Vestergaard Jørgensen være sygeplejerske ved jer

Petersen:

”Jeg er enormt ærgerlig over, at der er en sygeplejerske, der ikke kan ytre sig som privatperson på Facebook uden at blive svinet til. Der er ingen tvivl om, at alle medarbejdere har retten til at ytre sig på de sociale medier, hvis de overholder tavshedspligten. De har selvfølgelig retten til at sige deres mening, men ligesom vi ikke kan blande os i retten til at ytre sig, kan vi heller ikke fungere som bolværk mod den grænseoverskridende opførsel, der jo desværre er meget af på de sociale medier.”

”Oversygeplejersken siger til mig, at jeg bør tie stille på Facebook, fordi det vil gøre det hele meget lettere.”

METTE VESTERGAARD JØRGENSEN

Ledelse kan ikke være bolværk

Selv har hun ikke deltaget i debatter på Facebook om sine arbejdsforhold siden hændelsen. Men det kommer hun til igen, lover Mette Vestergaard Jørgensen:

”Det er vigtigt, at vi som sygeplejersker også kan deltage i den offentlige debat. Ellers er der jo aldrig nogen, der forstår, hvordan vores arbejdsforhold er.”

Sygeplejersken har foreholdt Odense Universitetshospital kritikken fra Mette Vestergaard Jørgensen. Vi har modtaget dette svar på mail fra sygeplejefaglig direktør Mathilde Schmidt-